

چکیده:

هدف از این پایان نامه، توجه به کانون قیمت گذاری نفت خام و شناسایی ابزارهای مالی موجود در آن به منظور کنترل و کاهش خطرات ناشی از نوسانات قیمت نفت خام برای جمهوری اسلامی ایران است. براساس فرضیه تحقیق، مدیریت خطر همراه با قبول هزینه های مترتبه باعث کاهش نوسانات درآمدهای نفتی پیش بینی شده می شود. تحقیق حاضر با استفاده از دو روش کتابخانه‌ای و میدانی انجام یافته و مباحث آن در پنج فصل تنظیم شده است. فصل اول، تحت عنوان کلیات به تعریف، اهداف، فرضیه و سوالات اصلی تحقیق می پردازد. در فصل دوم، ابتدا به تاریخچه تحولات بازار نفت از ابتدای تکوین تا زمان بورس پرداخته شده و سپس به سیر شکل گیری بورسهای نفتی اشاره می شود. در فصل سوم، انواع قراردادهای موجود در بازار برنت معرفی شده و تفاوت قراردادهای موجود در بورس و خارج از بورس بیان می شود. فصل چهارم، ابتدا نگرشی به مدیریت خطر در عرصه تجارت نفت دارد و استراتژیهای مختلف مدیریت خطر را بر می شمارد و سپس اشاره ای به تجربه حضور ایران توسط شرکت بازرگانی نفت این در بورس لندن دارد. بالاخره در فصل پنجم نتایج حاصل از تحقیق و پیشنهادهای ارائه شده، بیان می گردد. براساس نتایج تحقیق، تحولات انجام شده در بازار نفت را می توان عمدتاً "به پنج دوره تقسیم نمود: دوره بازار خالص بازیافتی و تک محموله و نهایتاً" دوره بازار باز. در دنیای خرید و فروش نفت دو نوع بازار به شرح زیر وجود دارد: بورس، بازار مشکل و سازماندهی شده ای است که توسط شرکتهای خصوصی نفتی، تجاری و معامله گر تاسیس شده است. O.T.C. به کلیه بازارهای نفتی که خارج از بورس قرار دارند، اطلاق می شود. در این بازارها هرچند شرایط برای انجام معاملات آسانتر است، ولی از تضمین و اعتبار لازم برخوردار نیست. آنچه در بحث مدیریت خطر از اهمیت ویژه ای برخوردار است، عبارتست از پیش بینی روند آتی قیمتها، که با توجه به این برآوردها، مکانیسم ها و استراتژیهای مختلف مدیریت خطر اعمال می شود. مهمترین عوامل موثر بر روند آتی قیمتها عبارتند از: عوامل اساسی (وضعیت عرضه و تقاضا، میزان ذخیره سازی و برداشت از ذخایر و ...) ، عوامل فنی (تغییرات قیمتها) و عوامل روانی (عواملی که به صورت روانی ذهن بازیگران نفت را از عوامل اساسی و فنی فارغ و موجب می گردد). بنابراین مدیریت خطر عبارتست از "طراحی استراتژیهای مختلف و اتخاذ وضعیتهای مناسب در بازارهای مالی به منظور کنترل نوسانات قیمت". طراحی این استراتژیها عمدتاً "با استفاده از ابزارهای مالی نظری قراردادهای آتی، اختیاری، معاوضه ای و ... صورت می گیرد.

کلیدواژه: نفت، قیمت گذاری، صنعت و تجارت، ایران، مدیریت ریسک، قراردادهای فروش، بورس لندن